

Sygn. akt III KK 696/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Cesarz

SSN Jerzy Grubba

w sprawie **A.G.**

skazanej z art. 178a § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 21 listopada 2019 r.,

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 5 grudnia 2017 r., sygn. akt II Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w M.

z dnia 24 października 2016 r., sygn. akt II K (...),

**uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

A.G. została oskarżona o to, że: w dniu 25 września 2015 r. w S., powiat miński, województwo (...), prowadziła pojazd mechaniczny marki A. o nr rej. (...) w ruchu lądowym znajdując się w stanie nietrzeźwości z wynikiem 1,0 g/l alkoholu etylowego we krwi, będąc uprzednio skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w W. , sygn. akt III K (...) z dnia 8 listopada 2012 r., tj. o czyn z art. 178a § 4 k.k.

Wyrokiem z dnia 24 października 2016 r., Sąd Rejonowy w M. uznał A.G. w ramach zarzucanego jej czynu za winną tego, że w dniu 25 września 2015 r. w miejscowości S., powiat [...] województwo (...), jechała po drodze publicznej jako kierująca samochodem marki A. o nr rej. (...) w ruchu lądowym, znajdując się w stanie nietrzeźwości z wynikiem badania 1,0 g/l alkoholu etylowego w wydychanym powietrzu, tj. przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., za co wymierzył jej karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych w kwocie po 25 zł każda. Nadto, orzekł wobec oskarżonej środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat oraz zasądził od oskarżonej tytułem świadczenia pieniężnego kwotę 5.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, a także orzekł o kosztach sądowych.

Apelacje od tego wyroku wnieśli prokurator i obrońca oskarżonej. Prokurator podniósł w swej skardze zarzut obrazy przepisów prawa karnego materialnego tj. przepisu art. 108 k.k. - poprzez jego niezastosowanie, polegające na stwierdzeniu zatarcia skazania za czyn z art. 178a § 1 k.k. w sprawie III K (...) Sądu Rejonowego w W. z dniem 15 marca 2014 r., pomimo, że skazanie to zgodnie z art. 108 k.k. nie uległo zatarciu, z uwagi na popełnienie tego przestępstwa przed upływem okresu zatarcia skazania w poprzedniej sprawie II K (...) Sądu Rejonowego w M. oraz kolejne skazania za popełnienie przestępstw.

Po rozpoznaniu tych apelacji, Sąd Okręgowy w S., wyrokiem z dnia 5 grudnia 2017 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że ustalił, iż stan nietrzeźwości oskarżonej wynosił 0,83 promila alkoholu etylowego we krwi oraz

uchylił rozstrzygnięcie o wymierzeniu kary grzywny i wymierzył oskarżonej karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, utrzymując w mocy wyrok w pozostałej części.

Od prawomocnego wyroku kasację wniósł Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny, zaskarżając go w całości na niekorzyść oskarżonej A.G.. Zarzucił mu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., polegające na zaniechaniu pogłębionego rozważenia i pobieżnym ustosunkowaniu się w pisemnym uzasadnieniu wyroku do podniesionego w apelacji prokuratora zarzutu, jak i wspierającej go argumentacji, kwestionujących rozstrzygnięcie Sądu *a quo* w przedmiocie wyeliminowania z opisu czynu przypisanego A.G. (powinno być A. – uwaga SN) ustalenia dotyczącego uprzedniej jej karalności, w następstwie czego doszło do wyeliminowania z podstawy prawnej skazania art. 178a § 4 k.k. i wskazania jako podstawy skazania i wymiaru kary art. 178a § 1 k.k. i w efekcie tego zaniechania, zaaprobowania z naruszeniem prawa materialnego, a mianowicie art. 76 § 1 i 1b k.k., art. 108 k.k. i art. 178a § 4 k.k. błędnego poglądu prawnego wyrażonego przez Sąd *meriti*, iż w niniejszej sprawie nastąpiło zatarcie skazania w sprawie Sądu Rejonowego w W. o sygnaturze akt III K (...)za występki z art. 178a § 1 k.k., a w konsekwencji tego nastąpiła dekompletacja znamion przestępstwa z art. 178a § 4 k.k., podczas gdy zatarcie tego skazania nie nastąpiło, gdyż zgodnie z dyspozycją art. 108 k.k. w zaistniałej sytuacji dopuszczalne jest tylko jednoczesne zatarcie wszystkich skazań.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, stąd możliwe było jej rozpoznanie na posiedzeniu, o jakim mowa w art. 535 § 5 k.p.k.

Trafnie podnosi bowiem autor kasacji, że w postępowaniu odwoławczym doszło do naruszenia przepisów przywołanych w zarzucie skargi. Sąd Okręgowy, odnosząc się do zarzutu apelacji prokuratora ustalił, że wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 8 listopada 2012 r., sygn. akt III K (...), którym wymierzono A.G. za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. karę grzywny, uprawomocnił się z dniem 16

listopada 2012 r. W stanie prawnym obowiązującym przed dniem 21 marca 2015 r. zatarcie skazania w przypadku skazania na karę grzywny następowało z mocy prawa z upływem 5 lat od wykonania lub darowania kary albo od przedawnienia jej wykonania. Natomiast stosownie do treści art. 21 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw - wobec wykonania orzeczonej wskazanym wyrokiem kary grzywny w dniu 15 marca 2013 r. – w dniu 21 marca 2015 r. nastąpiło zatarcie skazania za przedmiotowe przestępstwo. W związku z powyższym zdaniem Sądu Okręgowego nie zachodziły w rozpatrywanej sprawie okoliczności, o których mowa w art. 108 k.k., gdyż zatarcie skazania w sprawie III K 990/12 nastąpiło przed uprawomocnieniem się kolejnych wyroków skazujących, które zapadły wobec A.G.

Z zaprezentowanym tu stanowiskiem Sądu Okręgowego nie sposób się zgodzić, na co słusznie wskazuje skarżący. Sąd Okręgowy pominął bowiem wydane w stosunku do A.G. prawomocne wyroki skazujące. W pierwszym rzędzie chodzi tu o wyrok Sądu Rejonowego w M. z dnia 2 września 2011 r., sygn. akt II K (...), którym skazano A.G. za przestępstwo kwalifikowane z art. 233 § 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat. Skoro powyższy wyrok uprawomocnił się w dniu 5 stycznia 2012 r., do zatarcia skazania w tej sprawie mogłoby dojść w dniu 5 lipca 2015 r. Stosownie przy tym do dyspozycji art. 108 k.k., jeżeli sprawcę skazano za dwa lub więcej nie pozostających w zbiegu przestępstw, jak również jeżeli skazany po rozpoczęciu, lecz przed upływem, okresu wymaganego do zatarcia skazania ponownie popełnił przestępstwo, dopuszczalne jest tylko jednoczesne zatarcie wszystkich skazań. W konsekwencji przyjęcia wyrażonej w tym przepisie zasady równoczesności zatarcia wszystkich skazań, przy uwzględnieniu jedynie treści wyroków wydanych w przywołanych sprawach o sygn. akt III K (...) i K (...), należałoby stwierdzić, że do zatarcia obydwu tych skazań mogło dojść równocześnie dopiero w dniu 5 lipca 2015 r.

Co istotne jednak, A.G. w okresie po rozpoczęciu, lecz przed upływem okresu wymaganego dla zatarcia skazania wyrokiem wydanym w sprawie o sygn. akt II K (...), została skazana również wyrokami Sądu Rejonowego w M. z dnia 10 lutego 2015 r., sygn. akt II K (...), który uprawomocnił się w dniu 15 maja 2015 r.,

za przestępstwo z art. 244 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 4 oraz z dnia 5 lutego 2015 r., sygn. akt II K (...), który uprawomocnił się w dniu 25 maja 2015 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 2. Nadto, została ona skazana wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 10 grudnia 2014 r., sygn. akt III K (...), który uprawomocnił się w dniu 12 czerwca 2015 r. za przestępstwo z art. 244 k.k. na karę grzywny.

Wobec zmian dokonanych w zakresie art. 76 k.k. z dniem 1 lipca 2015 r. na mocy ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U., poz. 396), poprzez przyjęcie, że w odniesieniu do zatarcia skazania z warunkowym zawieszeniem wykonania kary, o którym mowa w tym przepisie, zastosowanie znajdzie art. 108 k.k., a następnie przyjęcie takiegoż rozwiązania w odrębnym przepisie art. 76 § 1b k.k. wprowadzonym mocą ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U., poz. 437), nakaz równoczesnego zatarcia wszystkich skazań odnosi się również do kary pozbawienia wolności orzeczonej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Skoro zatem art. 21 powołanej wyżej ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. przewiduje stosowanie w przedmiocie zatarcia skazania znowelizowanych przepisów, jeżeli okres zatarcia skazania nie upłynął przed dniem jej wejścia w życie, to jest do dnia 1 lipca 2015 r., to określona w art. 108 k.k. zasada jednoczesnego zatarcia wszystkich skazań znajduje zastosowanie w sprawie Sądu Rejonowego w M. o sygn. akt II K (...). Dlatego też - uwzględniając fakt, że A.G. została po rozpoczęciu, a przed upływem okresu wymaganego do zatarcia skazania, które nastąpiło wyrokiem w sprawie o sygn. akt II K (...), skazana trzema kolejnymi prawomocnymi wyrokami – stosownie do treści art. 108 k.k. należy przyjąć, że zatarcie wszystkich skazań nastąpi równocześnie, dopiero w dacie zatarcia ostatniego skazania. W konsekwencji, w momencie wydania wyroku Sądu Okręgowego nie doszło do zatarcia skazania w sprawie Sądu Rejonowego w W. o sygn. akt III K (...), a więc zasadnym było przyjęcie w przedmiotowej sprawie kwalifikacji z art. 178a § 4 k.k.

Odmienne postępowanie Sądu Okręgowego skutkowało więc rażącym naruszeniem prawa, o którym mowa w zarzucie kasacji, które w istotny sposób

wpłynęło na treść zaskarżonego wyroku. Dlatego też, Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Okręgowego w S. i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. W ponownym postępowaniu Sąd odwoławczy, uwzględniając wskazane powyżej zapatrywanie prawne (art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.), po uzyskaniu aktualnych danych o karalności A.G., rozważy kwestię odpowiedzialności karnej tej oskarżonej za zarzucany jej czyn.

Z tych też względów orzeczono, jak w wyroku.

as